

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XVII. Cosa Nieta 25-20. Chicago, Ill., pondeljek, 21. januarja (Jan. 21), 1924. Subscription \$5.00 Yearly

Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., pondeljek, 21. januarja (Jan. 21), 1924.

Subscription \$5.00 Yearly

Uredništvo in upravniki pre-
stori: 2657 H. Lawndale av.

Office of publication:
2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4555.

STEV.—NUMBER 17.

IMPERIALIZEM, DETE KA- PITALIZMA, MARŠIRA.

TAK JE ZAKON KAPITALI-
STIČNEGA GOSPODARSKEGA
REDA.

Dogodki to potrdijo.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Zopet se piše poglavje v velikem romanu z naslovom "Ameriški Imperij". Začetek te povesti se pripoveduje v odstavkih "Vlaganje ameriškega kapitala v Aziji in Evropi". Dramatični višek se baje razvija v vojnem in mornariškem departmantu te dežele in v številnih laboratorijsih katerih se trudijo znanstveniki izdelati in spolniti vojne in razstrupalne metode. Prolog k povesti bo mogoče spisan s krivo na tisoči prostakov Henry Dubbsov, padlih na "polju slave" pri obrambi ameriških finančnih in industrijskih pustolovščin v tujem.

Z nedolžnimi frazami naših imperialistov naznajajo, da se je pričela pezijska vlada pogajati z ameriškimi konstruktivnimi in bančnimi interesmi, da se popravi že železnice in mostovi v Perziji. To pomeni, da se sleče vsa diplomatska oblika, da je ameriški kapital sprejet izzivanje britskega kapitala za gospodstvo v Perziji, ameriški in britski interesi bodo skupaj storili, kar je v njih moč, da "obvarujejo" Perzijo pred vplivom sovjetske Rusije. Faktično je Perzija malo več kot pred enim letom sklenila pogodbo z Moskvo, ki ima namen braniti to deželo pred roparskim kapitalom z zapada.

Zdj se pogajati ameriški korporaciji Ulen Contracting kompanija iz New Yorka in American International korporacija z perzijsko vlado. Obe kompanije imata svoje zastopnike v Perziju, glavnem mestu Perzije. Poizvede, katere je uvedel Federalni (Federated Press) v Wall Street, so dognale, da se ta privatna pogajanja vrše z vednostjo vlad v Washingtonu.

Izjavlja se, da bo konstrukcijo delo, ako se podvzame, plačano s perzijskimi vladnimi obveznicami.

Besedi "vladne obveznice" povzročajo v naših učesnih znan, političnih glasov. Politična vloga, ki so jo igrale ruske caristične obveznice pri zavezniških narodih, so še v našem spominu. Politični ne s perzijskimi vladnimi obveznicami so precej jasni.

Goverorje krožijo, da so Sinclarjevi oljni interesi precej v stiku z zadnjimi poizkusi ameriških pustolovcev v "zaostali" Perziji. Harry F. Sinclair, ki se je ravno odpeljal v kraje, nepozname v Evropi in Aziji, bi nam lahko več povzel o teh pionirjih ameriškega imperija, aki bi hotel govoriti.

Toliko zdaj vemo: Med tem ko naše vladne naprave razpravljajo resno, aki se naj Amerika spusti v tujezemsko zapletje, sta Ulen in Sinclair že zdavnej zaključila debate in potrdila vprašanje. Zdaj je še treba, da ameriška vlada in ameriško ljudstvo izreče "da" k tem dovršenim faktom. In še ti zapletljaji pomenijo vojno v bojnosti, tedaj morajo Američani tudi temu pritrditi, dokler delavci ne pokažejo tiste odločnosti, kot Uleni in Sinclari.

OLIKANOST BOGATINOV V PRAVI LUČI

New York, N. Y. — Ko je senator Copeland govoril pred organizacijo tovarnarjev, ki izdelujejo svilo, in je priporočil znizanje davka in izplačilo vojaške nagrade, so mu živili.

Senator Copeland pravi o dogodku: "Sikiri, živili, kričali in evili so, kakor na dvorišču, ki je poln plahov živine, gosi in prakev."

Carska jočaria dobila 10 let ječe.

Moskva, 19. jan. — Jočaria Semenkovski in Melkin, ki sta bila obtožena, da sta za časa jočaria mučila politične jetnike, sta bila včeraj spoznana krvim pred sovjetskim vrhovnim sodiščem in obsojenia na smrt, toda smrtna obsojba je bila takoj sprememljena v desetletni zapor.

Vreme.

Chicago in okolica. — V torek jasno. Zmerni vetrovi z zapada in jugozahoda. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 1 pol nič. Sonce izide ob 7:12, zadeje ob 4:51.

Propaganda proti naseljencem.

Washington, D. C. — (Fed. Press.) — Propaganda proti naseljevanju v Ameriko postaja vedno bolj nestrpna v sled podžiganja delavškega tajnika J. Davisa, ki je sam imigrant. Zadnji dne se je pojavo nebroj anonimnih pamfletov, ki napadajo naseljence in tujerodne državljanje.

En teh pamfletov ima naslov "Tujezemski časopis je največja nevarnost Ameriki". Neznan pisec trdi v tem pamfletu, da "židje in rimski katoličani nameravajo uzurpirati vlado Amerike s pomočjo 1400 časopisov, ki izhajajo tu v štiridesetih različnih jezikih in vsi ti časopisi delujejo za uničenje protestantskih institucij, katere so ustanovili Washington, Jefferson, Monroe in Lincoln". Pisec nato poziva vse "dobre" Američane, da se dvignejo in pomagajo zatreći vse neangleško časopise.

ČEDNA DETEKTIWSKA AMERIŠKE LADJE OD- DVOJICA V ŠKRIPTCIH.

PLULE V MEHIŠKO VODOVJE.

PODNEVI JE ISKALA TA- TOVE!

Ponodi je pa sama ropala!

Chicago, Ill. — Hugh Engle, nekdanji pomožni ravnatelj Burnsove narodne detektivske agencije, in J. Gleason Walter, "bistra detektivska glava," ki je služila že v raznih čikaških agencijah in mogoče izaledovala tudi "radikalne" tujezemške delavce, da so bili kot nevarni prekučni deportirani, sta izpovedala, da sta bila tista ptička, ki sta oropala okoli petnajst bogatih žrtv za \$75,000 v denarju in draguljih. Ti ropi so bili izvršeni zadnje mesec in po končanih gledališčih predstavah.

Ptička so izsledili mestni detektivi po večtedenskem iskanju. Ko so imeli ptička pod ključem, sta pridela pridno peti, da sebe izvlečeta iz zanke. Pri tem sta pa očrnili še druge čuvajoče reda, poslav in morale. Prav črno sta poslavala nekega pomožnega birča na municipialnem sodišču. Poleg sta povedala, da so jim "višji" vedno namignili, kateri osebi nosijo dragulje, da ni bilo pomote, kadar je bilo treba izvršiti roparski napad. Ti "višji" so ju vedno spremili v gledališče in njima pokazali ljudi, ki se radi o krasilju z dragocenimi dragulji. Na to sta ptička sledila žrtvi do doma, ob ugodni priliki sta stopila iz zasede in ji pobrala vse, kar je imela vrednega pri sebi in na sebi.

Mrs. Ida C. Jacobson je spoznala oba ptička pozitivno, ki sta dne 8. novembra prisla v njeno stanovanje, ji pokazala detektivske zvezde, nato sta jo pa davila, dokler ni pokazala, kje ima skritih za tri tisoč dolarjev draguljev.

Engle je bil takrat še v službi Burnsove detektivske agencije, ki si je pri gonji proti tujezemskim delavcem skušala zaslužiti lavorje venec kot rešiteljica Amerike pred poplavno rdečo tujezemsko nevarnosti. Gleason je bil uslužben pri Pinkertonovi detektivske agenciji, ki je prisla na glas v Ameriki, ko je svoje pobožnike v letu 1892 pri Homesteadu, Pa., spustila na neoborožene stavkarje. Okoli dvajset nedolžnih delavcev je bilo takrat umorjenih. Gleason pa ni služil samo tej detektivske agenciji, ampak bil je zaposlen tudi še pri Burns in Har- gravesu. Engle je priznal, da se je udeležil pet do šest ropov poleg napada na Jacobsonovo, tajil pa je, da je sodeloval pri ropih, katerih je izvedel Gleason.

"Kadar bom povedal imena nekaj "višjih", ki so pomagali proti blago in so nam dajali miglje, za izvršitev dela," je povdaril Engle, "tedaj se zaziblje mesto."

Tako se pripravlja nov škandal, ki pokaže, kako gnila in korumpirana je sedanja človeška družba."

Čuvaji zakona, reda in morale kažejo, ropajo. "Višji" pa dirigirajo te čuvajo, kam naj gredo krasit in ropat, kot so to delali svoječasno banditski kapitani v Abruehi. Menda ni treba jasneje sklice, da pove, kakšna je sedanja človeška družba.

Vreme.

Chicago in okolica. — V torek jasno. Zmerni vetrovi z zapada in jugozahoda. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 1 pol nič. Solne izide ob 7:12, zadeje ob 4:51.

Mr. Zvonko Novak, znani pisatelj in časnikar, se je v sobotu civilno poročil z gđo. Nežko Pirš, unijsko delavko. Nevesta je doma iz Kamnika. Novoporočenemu obilo srček!

TEMNI OBLAKI VISE NAD KORUMPCIONISTI.

POVOD TEMU JE POLITIČNI POLOŽAJ.

Zahteva se rezignacija justičnega tajnika.

Washington, D. C. — V političnih krogih govore, da se predsednik Coolidge izredno zanimal za preiskavo o škandalu, ki vodi do Teapot Dom in drugih mornariških olinih rezerv, in da podvzame akcijo za varovanje javnih interesov, aka nastane potreba za tako akcijo.

Ako se dokaže, da se pogodbdrži korupcija, katere je sklenil bivši tajnik za notranje zadeve Fall, ob času Hardingove administracije pri oddaji mornariških olinih rezerv v najem, tedaj predsednik Coolidge po izjavni njegovih svetovalev proglaši te pogodbe za neveljavne in proti osemam, obtoženim korupcije, se uvede sodnitsko postopanje.

Iz Bele hiše so poročali oficijelno, da administracija ne podvzame korakov, dokler traja preiskava po senatnem odsek.

V političnih krogih sodijo, da bo administracija prisiljena nekaj storiti, da se zaj zbrise prokletstvo škandala z republikanske stranke, ker bodo letos predsedniki volitve.

Nekateri tudi ugibajo, da bo podvzimenih več upravnih uradnikov zaradi škandala podati rezignacije.

Izvedelo se je, da pritiska na predsednika Coolida, da odsloviti justičnega tajnika Daughertyja. Toda zdi se, da tisti, ki priporočajo njegovo rezignacijo, niso vzelni za podalgo svoje zahteve. Teapot Dom. Daugherty je ožiščen prijatelj Harry F. Sinclaira, oljnega magnata. On se je strinjal, da se postavijo mornariške oline rezerve pod jurisdicijo Falla in pomagal je tudi na drug način, da so mornariške oline rezerve prisile v roke privatnemu bizniškemu interesu.

Senatni odsek je trdo za Fallom in zahteva, da pojasni, na kakšen način je prišel do čeka za sto tisoč dolarjev. Fall se izogiba direktnemu odgovornosti. Kadar ga senatni odsek poklici predse, da za zasliki, je bolan, dasiravno lahko potuje okoli po deželi kot zdrav človek. Prišel je v Washington in se nastanil v hotelu. Nato je pisal senatnemu odseku, da je prejel ček za \$100,000 od McLean. Odpotoval je na Palm Beach, kjer je bil McLeanov gost, ne da bi se dal vpisati v hotel, v katerem se je ustavil. Od tukaj je zopet pisal senatnemu odseku, da ni prejel denarja od McLeana in da ne pove, kje ga je dobil. McLean je na nasvet svojih advokatov izjavil, da ni dal čeka Fallu.

Fall je bil še vedno bolan, ko so ga hoteli zaslišali pred senatnim odsekom, kljub temu se je pa odpeljal v New Orleans, kjer je imel sestalo.

Ocenjeno izvedel o tem sestanku, je jezno izjavil, da zdaj pa bodo človeški delavci načini ostanci v svojih unijah in se borijo za svoje pravice samo s stavkami.

"Zveza lokomotivskih strojevodjev in kurjačev," katero vodi Bromley, šteje 50,000 članov. Okrog 80 odstotkov vseh strojevodjev in kurjačev je v Bromleyjevi organizaciji, dočim je ostalih 20 odstotkov poleg vseh drugih uslužbencev na človeških v "National Union of Railway Men", katerih vodja je James Henry Thomas, ki bo najbrž minister v delavskem kabinetu. Bromley in Thomas sta starata nasprotnika.

Henderson in Thomas sta konfirirala tudi z upravitelji železnic in zadnji so obljubili nekatere koncesije v individualnih slučajih, aki sporni človeški delavci načini ostanci v svojih unijah in se borijo za svoje pravice samo s stavkami.

"Inozemstvo." V Mehiki se nadaljujejo ljutiji boji, toda odločitve še ni.

50,000 angleških človeški delavcev.

Načini ostanci v svojih unijah in se bo lahko zavrali po Evropi, da pride dočim je ustavil. To pomeni, da bo stavka le delna, še pride, in delavška vlada bo imela dovolj vlakov za dovozjanje živil v London in druga večja mesta.

London, 19. jan. — Debata v zbornici o kraljevi adresi je bila zaključena večer popoldne in poslana so odšili domov. V pondeljek zvečer se vrši glasovanje o predlogu Delavške stranke, da se vlad izreče nezaupnica. Voditelji torijev so naročili vsem svojim poslancem, da ne sme nobenega manjkati pri glasovanju; nekatere so celo ostali v Londonu, ker pričakujejo štrajk na človeških in se boje, da ne bodo dobili vlad. Konservativci se vedno upajajo, da se "morda kaj zgodi" v zadnjem trenotku, kar prepreči njihovo poraz. Podali so se na lov za omajljivimi liberalci in tujatani se kvadijo, da bo najmanj 50 liberalcev držalo z njimi. Liberalni voditelji se srečajo, da je kakega pol dusega liberalcev podpre torije.

Ob zaključku debate so imeli besedo. Govorilo je sedem predstnikov, med katerimi sta bili tudi lady Astor in vojvodinja Athof, obe konservativki. Obe sta napadli socialistične in jokali nad Izgubo trgovine in "prosperitete," ki pride po njunem mnenju z delavško vlado.

Thomas, vodja človeški delavcev, je nobenega voditelja pričakujejo dobre kupitve. Okrog Tex Rickards, profesionalnega rokoborcev, in ravnatelja Madison Square Gardens, v katerem se bo vršila demokratična konvenca, se zbirajo sitni časnikarski poročevalci. Leta delavcev se malo zanimajo za konvenco demokratične stranke.

ANGLEŠKI ŽELEZNI- ČARJI ZASTAVKALI.

Vodja spornih človeški delavcev se ne zanimal za politiko laboritov in mu je vseeno, če delavci dobre vlado ali ne. Konflikt med voditelji lahko povzroči krizo za delavško vlado takoj prvi dan njene funkcioniranja.

— Zenske so imele besedo v zbornici ob zaključku debate.

60,000 delavcev je pustilo delo.

London. — Angleške železnicice so prenehale z obratom, ko je pustilo delo 60,000 strojevodjev in kurjačev v nedeljo o polnoči.

Pogajanja so trajala včeraj do treh zjutraj, a brez uspeha. Naставko so pripravljeni kakor delavški tudi podjetniški voditelji.

London, 19. jan. — J. M. Thomas, Henderson in drugi delavški voditelji so danes zopet konfirirali z odborniki "Zveze lokomotivskih strojevodjev in kurjačev,"

z namenom, da odvrnejo ali saj odgovore stavko na človeških,

ki je napovedana jutri. Margaret Bonfield, predsednica Kongresa strokovnih unij v laboritski poslancev v nižji zbornici, je tudi načela podjetniški voditelji.

London, 19. jan. — John Brumley, vodja omenjene organizacije, je dolg za vse argumente.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vržejo.

Naročnina: Zdajnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Načrte za vse, kar imate stik z listom:

"PROSVETA"

2657-50 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31-83) poleg vsega imenu na naslovu pomeni da vam je s tem dnevnem potekla naročnina. Ponovite jo pravno, da se vam ne ustavi list.

ZRTVE AVTOMOBILOV SE MNOŽE.

Statistični podatki zadnjega leta, ki se nanašajo na pet in osemdeset odstotkov prebivalcev v Združenih državah, pokazujo, da se je število žrtv avtomobilskih nezgod pomnožilo v enem letu za 1,498. Vseh oseb je 11,666, ki so izgubile življenje v enem letu.

Percentualno je bilo največ nesreč v Kaliforniji, izmed mest pa v Los Angelesu, torej v državi in mestu, v katerem živi percentualno največ ljudi, katerim ni treba delati v potu svojega obrazza za vsakdanji kruh. Mesto Los Angeles je bilo že od nekdaj Meka bogatinov in je še danes, akoravno jih vsako leto odide lepo število v Florida, da prežive zimo v mitem podnebju in brezdelju. Razumljivo je, da je v tem mestu največ fatalnih avtomobilskih nezgod, kajti sloj, ki ne orje, seje, sploh ne vrši dela na polju in v industriji, vseeno pa uživa sadove dela drugih, zna najmanj ceniti vrednost človeškega življenja.

Statistični podatki pa tudi govore, da se je v splošnem znitela zavednost, da je človeško življenje najvišji zaklad na svetu.

Veliko nasvetov je bilo že povedanih, na kakšen način bi se število avtomobilskih nesreč znižalo. Lokalno so skušali tudi nekatere nasvetne izvesti, do splošnega gibanja za znižanje števila avtomobilskih nezgod pa še ni prišlo. Ljudje, ki so imeli tako tanko vest, da so se vzdržili, ker je par notoričnih pijancev na leto umrlo, ki so se preveč napili, da so zahtevali narodno prohibicijo, ki pa ni odpravila demona — alkohola, ne ganejo, dasiravno se mnoge smrtna ponesrečenja radi avtomobilskih nezgod, akoravno je velika razlika med notoričnim pijancem, ki samega sebe zastrupi z žganjem, in avtomobilistom, ki iz prešernosti in bahavosti ubije drugega človeka z avtomobilom, ker hoče biti najhitreji voznik. Notorični pijanec je ubil samega sebe, domišljav in slavohlepen avtomobilist pa drugega, mogoče treznega družinskega očeta, ki zapusti kopo nedoraslih in nepreskrbljenih otrok. In to je vpoštevanja vredna razlika.

Ako so za odpravo katerega zla potrebne narodne enkete in splošne postave, tedaj so prav zanesljivo na mestu za znižanje avtomobilskih nezgod.

Ampak dozdaj ni že znamenj, da se bodo podvzeli resni koraki za znižanje števila avtomobilskih nezgod. Zdi se, da bomo čakali, da bodo avtomobili ubili na leto do sto tisoč oseb, da se bo ganila javna vest in zahtevala odpomoči proti temu zlu.

KDO JE ODGOVOREN ZA TAKE DOGODEK?

Neki John Sheehy, znan policijski karakter, je prišel v kavarno Rendevouz v Chicagu in zahteval skledo z ledom. Seveda je sabo pripeljal tudi svoje tovariše. Ker natakar ni takoj ustregel njegovi želji, ga je sunil s pestjo v celjust. Drugi natakar je tekel po policijsko pomoč, ko je videl, kaj se je zgodilo. Sheehy je pa potegnil samokres in ustrelil nekega drugega natakarja, ki je pograbil steklenico, da se ubrani nasilnega Sheehya. Ko se je vrnil natakar, ki je šel po policijsko pomoč, ga je Sheehy ustrelil. Obstrelil je tudi policijskega sarženta, dokler ga naki detektiv ni obstrelil, da ni mogel več rabiti samokresa. Zaradi kaprice enega človeka, sta bila dva človeka ustreljena in dva obstreljena. Ko se je dogodek odigral, je bilo do pet sto gostov v kavarni.

Kdo je Sheehy? Policija izjavlja, da je notoričen, ki je bil zapleten v velike tativne, toda vselej se je izkopal iz tame, kadar je padel vanjo.

To pomeni z drugimi besedami, da policiji nič ne pomaga, ako lovi hudodelce in nevarne značaje, ako imajo hudodelci zaščito, ki je močnejša od policije.

In kdo je odgovoren za take razmere? Sistem! Kdor nima mogočnih prijateljev in pride v roko pravici, prav zanesljivo pride tje, kamor pravica pošilja take ljudi. Ampak če ima hudodelc mogočne prijatelje, tedaj pa kriminalci ostane na svobodi, dokler ne izvrši takega dejanja, da vzdrambi javnost. In še v takih slučajih je kriminalci ostane na svobodi, dokler ne izvrši takega dejanja, da vzdrambi javnost. In še v takih slučajih je kriminalec kmalu prost.

S hudodelci je danes tako, da nekateri notorični kriminalci svobodno štajo okoli, akoravno so izredno nevarni, nekatere imajo pa zaprte po več let, akoravno niso nevarni in so zločin izvršili ne iz navade, ampak pod pritiskom razmer. Ampak to se ne godi zaradi tega, ker imamo slabe in dobre ljudi, ampak sistem ustvarja razmere, razmere pa ljudi.

SLIKE IZ NASELBIN.

Jacksonville, Kans. — Uredništvo Prosvete nam je še vedno odstopilo prostor, kadar kolikor se je kaj razpravljalo v korist rojakov. Upam, da nam tudi sedaj ne bo odrečen prostor, ko je med rojakov v Kansasu razpravljanje glede ustanovitve pogrebiščkega zavoda.

Imeli smo že več te zadeve tikači se sej, največ radi raznih načrtov. Dosedaj smo se sporazumeli, da je bil v to svrhu izvoljen potreben odbor treh rojakov, ki se so podali takoj na delo. Ležec je torej na rojakih okraja Crawforda in Cherokee, če so prijeti sodelovati. Odbor si je namreč tudi že najel pravdnega zastopnika, s katerim bo skupne delal, da se dobri dovoljenje in ukrepane razne druge potrebščine.

Da nam je sličen zavod potreben, je mnenja skoraj vsak rojek, kar se tudi lahko sklepne iz tega, da se je dosedaj vpisalo precejšnje število rojakov, ki so s tem pokazali, da se zavedajo potrebe pogrebiščkega zavoda. Najbolj so aktivni v Yulu, Frontenacu in Jacksonvillu, kakov so jih je tudi drugod že mnogo priglasilo.

Rojaki po nekaterih naselbinah se sedala že slabno poučeni o stvari. Treba je torej, da stvar nekoliko pojasmim.

Na raznih sejah smo se zedinili sledete:

- da bo stala delnica \$10.00, 25 centov pa gre za tekoče stroške, kar znaša skupaj \$10.25;
- da vsak član lahko kupi do 25 delnic; število delnic je omejeno valed tega, da bi jih preveč ne prislo v ene roke;
- da vsaki rodbini, ako ji umrje član se zaračuna delnica kot gotovina, ki je bil umrli član.

Nekateri ljudje so radovedni, zakaj je toliko pečljavje, ki si sami kuhajo, sami snažijo stanovanje, pri vsem tem pa, ko pride že na ali dekle k pečljavju, pa nima miru. Saj to je res čudno. Zvonijo in klenkajo, da je joj, Morač, hoče ali noč.

Finleyvillski pastir pa ni pečljav.

On ima kar dve. O njem pa nič ne rečejo, kajti on je sveti mož, ki že ve, kaj dela, da je njemu bolj pogod.

Napisal bi še kaj, pa ko sem se pritisnil bližje moji boljši polovici, ravno nekam jezni, me je ugrinila v roko. Zato zaključim. — Frank Pernishek.

Chisholm, Minn. — Predpustni čas je tu, ko se marsikde "osmodi", lepo povedano, oženi. In predpustni čas tudi že beži, beži brez prestanka, ozre se na desno in prime zalo dekle, pogleda na levo, zagrabi člega mladeniča. V svojem teku ju nepridiprav uklene v zakonski jarek.

Rojakom priporočam, da se seznanijo in poprimejo ideje, ker to samo lahko spoznajo, kako velike vso morajo plačati privatnim zavodom.

Naj še omenim, da kakor hitre se nabere polovična vso do dolnega kapitala, se bo odbor takoj sestal s pravdušnem zastopnikom in preskrbel bo potrebne listine in certifikate.

Za osnovni kapital smo določili

vso \$25,000, to pa vsled tega,

ker v državi Kansas stane dovolje

ju \$10,000 osnovnega kapita

la ravnolotiko kot \$25,000. Seveda

bo že polovična vso tega zado

stovala in ne bo treba prodati vseh

delnic. To bo seveda tudi boljše

za zavod.

Omenjam moram tudi, da dosedaj še ni bilo nič agitacije v korist tej ustanovi, kar je vsekakor obikaljanja vredno. Pri tem pa so že na

sprotniki, kakov je pač pri vseh

občasnimi podjetju, ko vedno

nastane kritika, četudi je neupravičena.

Za odbor: Jacob Balch, Frank

Starčič in Anton Kacman.

Iz okolice Finleyville, Pa. —

Zopet se oglašam. Pa saj je to moj prvi dopis v tem letu, ko upam, da bomo bolj zaposleni kot v preteklem letu 1923. Koliko sem na bojščem kot sem bil? Nič. In kakor ja nič, tako drugi delavci nič.

Približno enaki smo vi. So pa nekateri, ki so presneto dobro grabili

v letu 1923 in bodo še naprej, če

se delavci ne bomo enkrat navlje

ali drugim polniti žep.

No, pa če sodimo po Hughesovem govoru,

bo kmalu boljše. On pravi, da ima

sovjetska Rusija v tej deželi neke

boljševike. Moti se, a če so, kaj bi

bilo. In kako bi izgledalo, če bi se

jih v eni noči rodile toliko, da bi

lahko rekli, da so in bi bil on ob

svoj stol. Toda dokler bo v vsak

naseljni druga stranka in bo vsak

drugi drugačnega mišljenja, toliko časa naj se Hughes nikar ne bo.

Strinjam se z dopisovalcem iz

Exporta, ki pravi, naj bi se zdržala

vse organizacije v samo eno

močno stranko, in stavim, da ni

več daleč čas, ko bi bili zadostno

močni in bi mogli reči: Stoj! Do

tu, dalje pa ne! Sedaj bomo pa

mi.

O delavskih razmerah se skoraj

ne spletajo govoriti. Po dva do tri

dni v tednu delamo, kar je malih rudnikov, pa večinoma vsi počivajo, tako da na boljšem koncu ni nič vredno. Pa do smrti bomo že živel, čeprav same sline poziramo. Zato pa le imejmo potrpljenje, saj nam je starci rekli, da je potrpljenje božja mast.

Ce je potrpljenje božja mast,

potem je Kazimir že ne bo deležen. Radoveden sem, kaj bi počeli franciškani dane, če bi bil zmagal

hududi, ko sta se teplja s Kristusom.

Potem bi vsi patri in fratre in Ka-

zimirjevi morali barantati s čem drugim. Zdaj prodaja starokra-

ski koš odprtikov, pa imajo pre-

cej lepo pedo.

Ravno nedelja je, ko to pišem.

Zdi se, kot bi bili še v starem kraju.

Po cesti drvi vse polno ljudi.

"Kam pa gredo ti ljudje?" sem se

vprašal in potem spoznal, da gre

do iskanje v hram božji. Pre-

ljubo pamet, kdar je ima, a kdor

je imao lepo pedo.

Rojak je potrpljenje božja mast,

potem je Kazimir že ne bo deležen.

Radoveden sem, kaj bi počeli

franciškani dane, če bi bil zmagal

hududi, ko sta se teplja s Kristusom.

Potem bi vsi patri in fratre in Ka-

zimirjevi morali barantati s čem

drugim. Zdaj prodaja starokra-

ski koš odprtikov, pa imajo pre-

cej lepo pedo.

Rojak je potrpljenje božja mast,

potem je Kazimir že ne bo

Delavske novice.

(Federated Press.)

Polojaj v Illinoisu.

Chicago, Ill. — Državni brezplačni posredovalni biroji poročajo, da je bilo v minotem decembri uposlenih 4000 delavcev manj v decembri leta 1922. Na vseh sto odprtih služb je bilo 147 poslicev za delo, pred enim letom pa 117. V Chicago sta bila trije delavca za vsako izpraznjeno mesto, v ostalih krajih Illinoisa trije poslici.

Najbolj je padla zaposlenost v steklarski industriji, in sicer za pet odstotkov. V steklarski industriji je šest odstotkov delavcev brez dela, v steklarski pa štirje. V splošnem je produkcija padla za pet odstotkov.

Prisilna pokojnina.

Glace Bay, N. S. — Rudarska organizacija v 26. distriktu U. M. A. je prejela nebroj pritožb od rudarjev, da jih družba delujejo in jim usiljujejo "pokojnino". Ker ta "pokojnina" nosi \$7.50 na teden, so rudarji bili nezadovoljni. Odborniki organizacije pravijo, da v pogodbi določene nobene pokojnine.

Rudarski voditelj ni posabilen.

Glace Bay, N. S. — Najpopolnejši jetnik v provincijskih zasekih je bil ob praznikih Jim McLean, bivši tajnik rudarske organizacije v Novi Škotiji. Bil je obsojen na dve leti zaporu radi "veleizdaje", ker je oddel zadnjo generalno protestantsko rudarjev. Jim je prejel neko božični daril iz vseh krajev Kanade in Združenih držav in celo iz Anglije. Prejel je tudi zakasni ček svoje plače za mesec julij, redno ga je Lewis odstavljal, ko je pozval rudarje na štrajk. McLean pa je vrnil ček z opombo, da ne mora krvavega denarja od levičarskih podrepnikov.

Najbolj ga je razveselila "man" Jones, ki mu je poslala brzopisno sledče vsebine: "Vi ste vredni za sveto stvar. Pogum, moj žrat! Strahopetel in izdajalec ukrira pogostoma, in, o Bog, tršča je njihova smrt."

Razne vesti.

LASTONJ JE BIL IZDAN DE MAR ZA DALJNO POT.

Minneapolis, Minn. — A. S. Andrusk, rodom Poljak, se je dal reslepiti od šifkartaških agencij, da bo lahko odpotoval v Združene države, ako se izseli v Kanado.

Poleti 1923 je Andrusk po za-

skih imigracijskih uradu Združenih držav prekoračil kanadske meje in so ga arretirali v Hallocu, Minn. Bil je dva meseca v zapori, nakar je ušel iz zapora.

Zdaj ga je arretiral detektiv

Walter Palmerston v tem mestu

še isti večer so ga odpeljali v New York.

V Minneapolisu je živel pri svojih sorodnikih.

VOODOVEGA SINA IMAO NA KRITIČNEM REŠETU.

New York, N. Y. (Fed. Press)

Federalizirani tisk je izvedel,

neoficijelni krogi preiskujejo,

akine vrste kupčeje je vodil sin

general Leonard Wooda. Preis-

kovalci vohajo po kupčijah mla-

dražja Wooda v Wall Streetu in

neki aferi, ki je še malo odkri-

in se peča z uvozom opija na

Filipinsko ototoče. Dogdaj še ni

odrdila o kupčijah z opijem.

BOGATIN POD TEŽKO OB TOŽBO.

Canton, Ohio. — Louis E. Grif-

th, predsednik United Machine

Manufacturing kompanije, je

tisto, da je umoril 19-letno kras-

točico Ruth Hunter. Položiti je

bil pet in dvajset tisoč dolar-

v porovska.

Mlado krasotico so našli mrivo

cesti Richville-Reedurban.

Kadar je siromak obtožen umor-

prve vrste, se ne dovoli poro-

čevanje.

Poincare je še včadno trdovraten.

Pariz, 19. jan. — Poincare je

veraj ponovno izjavil v zhornici,

da Francija ne bo pristala na zni-

jaju nemške odiskodnine. Rekel

tudi, da je pasivni odpor v Po-

hriju še ni končan.

"Amerika nas še ni tirjala za

juno posojilo, ampak to vpraša-

je še ni rešeno in zelo ogroža-

s kredit," je dejal Poincare.

Karsica mu je dala zaupnico s

glasovi proti 151 gledi zuna-

politike.

Priseljenci in dohoda-
rina.

(Jugoslovanski eddelek F. L. S.)

Cas se zopet bliža, ko pride rok za prijavo dohodka tekom leta 1923. in za plačilo zveznega dohodnega davka (federal income tax). Zadnji dan, da se zadovolji davčni dolžnosti, je 15. marca. Ni pa treba ravno čakati do zadnjega dne, ko radi navala ob končni urti treba zamuditi mnogo časa. Davčnopravljalec že sedaj lahko opravi svojo dolžnost. Na vsak način pa je dobro, da že sedaj razmisli o tem in ukrene potrebno. Vsem, zlasti novodošlejem, bodo koristna sledenja pojasnila.

Vsaka oseba, stanujoča v Združenih državah, naj bo državljani ali inostrane, mora prijaviti svoj dohodek tekom leta 1923. in plačati davek, skoči dohodek znača vsaj določeno vsto. Vsak samec ali mož, ki ima družino in ženo v starem kraju, mora prijaviti svoj dohodek, ako njegov čisti dohodek tekom leta 1923. je značil vsaj \$1000, oziroma ako je njegov surov dohodek značil vsaj \$5000 (to velja zlasti za trgovce). Mož pa, ki živi skupaj z ženo, mora prijaviti svoj dohodek, ako sta on in žena skupaj imela vsaj \$2000 čista dohodek ali \$5000 surovega dohodka. Isto, kar velja za moža, velje s svojo ženo, velja tudi za poglavljavec družine (na pr. za vdovec, živečega z svojo družino, ali za sina, ki vzdržuje pri sebi mater ali brate in sestre, ki so odvisni od njega, itd.).

Prijava dohodka se vrši s tem, da se izpolni tiskovina, ki jo izdaja davčni urad (Collector of Internal Revenue) in njegova postava po družnici. Onim, ki so že lani plačali davek, davčni urad raspolaže tiskovino po pošti. Kdor pa je ne dobi, si jo mora sam priskrbeti. Prijavo (return) treba vložiti najkasneje do polnodi 15. marca. Do tedaj je tudi rok za plačilo davka oziroma vsaj četrtna tista, ako se hoče plačati v obrokih. Tiskovina za prijavo dohodka onih, ki živijo od plače ali mezde, nosi ime Form 1040A.

Naj nikdo ne misli, da je lahko izbegniti davčnopravljalski dolžnosti. Davčne oblasti imajo mnogo načinov, da vgotovijo, koliko je kdo zasluzil. Na primer, vsak delodajalec mora prijaviti imena in naslove vseh nastavljencev, katerim je tekom leta plačal čez \$1.000 na plačah ali mezdah. Te prijave delodajalcev se potem primerjajo s prijavami nastavljen-

cev.

Kakor smo zgoralj omenili, sa-

mec s čistim dohodkom od \$1.000 ali več in zakonski s čistim dohodkom od \$2.000 ali več morajo prijaviti svoj dohodek. S tem pa ni še rečeno, da morajo dotičniki v vsakem slučaju tudi plačati kaj davka. Pri sameih je prvih \$1.000 dohodka davka prostih, pri zakonskih je prvih \$2.500 davka prostih (ako je bil čisti dohodek manj kot \$5.000. Ti se imenujejo osebni odbitki (personal exemptions). Na-

dalje pa ima davčnopravljalec naj-
sibidi samec ali poročen, pravico
odbiti po \$400 za vsako osebo, ki
je v glavnem odvisna od njegovega
vzdrževanja, ako je ta odvisna
oseba mlajša od 18 let, oziroma

ako je telesno ali duševno on-
sposobljena. Ti se odbitki za o-
dvisne osebe (credits for de-
pendents.) Odstevši od čistega dohod-
ka gori omenjene odbitke, ostane

vsota, od katere treba plačati davek. Davek znača 4 odsto od te-
gostanka. Ako pa je čisti dohodek

značil čez \$4.000, treba od dohod-
ka čez \$4.000 plačati 8 odsto.

Na primer: samec brez odvisnih

oseb, ki je zasluzil tekom leta 1923,

recimo, \$1.500, mora plačati kot

davek 4 odsto od \$500, t. j. \$20.

Ravno toliko bo moral plačati, a-
ko je dotičeni poročen, a mu žena

živi v starem kraju. Ako pa ima v

starjem kraju postarne, onemoglo-

mater, ki jo mora vzdrževati, sme-
za njo odbiti \$400. Recimo, da je

on zasluzil tudi \$1.500, v takem

slučaju bo plačal le 4% od \$100,

t. j. \$4. Ako je poročen in ima v

starjem kraju ženo in dva mlado-
letna otroka, pa bo plačal le tedaj

davek, ki je značil čez \$1.300.

Mož, ki živi skupaj z ženo, sme-
odbiti \$2.500 od skupnega dohod-
ka. Ako ima mladoletne otroke, sme-
odbiti nadaljnih \$400 za vsako

oteka. Zato, očen, ki ima pri sebi

držino, obstoječe in dve otroki,

pa bo plačal le tedaj, ako je

izrednega. Pa tudi edikt

ni prinesel željenega uspeha. Ko

je kralj umrl, je bilo število pro-
testantskih mestnih občin že pre-
cej veliko.

Henrik II. sin Franca I. je bil

pravi katoliški tserkijalec. Vzgojen

v katoliških tserkijalcih, kolikor smo

zetičkoma navegli.

Pravico do istega dobjitka, kot

zakonski, ima tudi samec ali vdovec,

oziroma samica ali vdova, ki

je poglavjar družine, t. j. ako do-
tičnik resnično vzdržuje pri sebi

doma — radi zakonitih ali morali-

hovih obveznosti enega ali več sorod-
nikov, čež katere on izvršuje dru-
žinsko občino. Recimo, da sin živi

skupaj s postarno materjo in

dvema sestrama pod 18. letom, kt-

o so vse odvisne od njegovega za-
sluška. V takem slučaju bo on

plačal davek le tedaj, ako je zasluzil

čez \$3.700 na leto, kajti ima

pravico najprej odbiti \$2.000 kot

družinski poglavjar in potem po

\$400 za vsako odvisno osebo. Mož

pa ne sme odbiti \$400 za ženo, četudi

ona utegne biti populoma odvi-

sna od njegovega zasluzka.

Brata Guiza sta bila navihance.

Stremila sta po najvišji časti, a

a pobožnjaštvo sta se trgala za

naklonjenosti ljudstva, ki je tičalo

v praznovanjju in nevedi in je vaa-

ko čečasto pravljico sprejelo za

zlatno resnico. Deset let sta vodila

že boj proti svojim nasprotnikom

in marsikaterega svojega nasproti-

nika sta v tem času spravila na

drugi svet z zavratnim umorom,

ko je bil izvršen zločin, ki je pre-

tresel ves tedanj civilizirani svet

in ki je v zgodovini poznal kot

masaker hugenotov*, ali kot Jer-

nejeva noč ali Krvna pariška

svatva.

Guiza sta imela velik vpliv, na

reba Henrika Navarskega našljaka

v starem kraju. Karel IX. je bil pod

njim vplivom.

DNEVNIK ZDRAVNIK:

Jacob Ambrožič, Box 286, Moon Run, Pa.

ANTON SULER, Box 104, Gross, Kan., na

Dr. Mirko Černič: O pegavici.

Pegavica ali pegavac je bila v Sloveniji do prevrata popolnoma neznana bolezen. Šele pozimi leta 1918./19. so jo prinesel iz Rusije se vračajoči vojni ujetniki in tedaj je zbolelo nekaj desetin ljudi, ki so se zdravili v Ljubljani in Mariboru. Pač pa je bila ta bolezen znana v Srbiji in Bosni, kjer je bila doma. Pegavica je tista morilka, ki je zdecimirala srbsko pleme v času najhujše nejedovljive v svetovni vojni. Ker se ta bolezen pojavlja in širi samo v nejedovljivih časih vojn in drugih narodnih nesreč, pri katerih ljudstvo obuboža in zaradi tega ne more skrbeti za higieniko življene, je potrebno, da se z njo seznamimo.

Pegavica je načeljiva ali kužna bolezen, katere povzročitelj še ne poznamo zanesljivo. Dognemo pa je, da tisti povzročitelj pegavice v krvi pegavičnega bolnika in da ne prehaja iz človeka na človeka neposredno, marveč da ga prenaša uši. Uši je torej pri pegavici tisti most, po katerem se bolezni širi, podobno kakor pri malariji komarec (anophelis). Kjer se razvije povzročitelj malarije v komareu do stopnje, da postane nevaren, isto tako mora povzročitelj pegavice v uši dozreti, da se more prenesti na drugačnega človeka. Da se torej pegavica more prenesti, je potrebno, da se uši na pegavičnem bolniku naskrba krv, s krvjo pride povzročitelj bolezni v uši, kjer dozori. In tako dozorelega povzročitelja prenesu uši na zdravega človeka, katerega piči, in s tem širi bolezen

En sam pik okužene uši zadostuje, da se pegavica prenese.

Glavna prenašalka pegavice je bela ali telesna uši, ki živi v obliki in perlu, pa tudi druge uši, ki se pasejo po človeku, niso brez krvide. Zaradi tega se moramo enako boriti proti beli kakor proti tistim, ki se drži las na glavi, in osramni uši, katere prebivališče so lasje na osramju. Vse tri vrste uši žive v neposredni bližini človeka, od katerega se preživljavajo s tem, da sesajo njegovo kri.

Da je uš v resnici prenašalka pegavice in najbrž edina prenašalka, dokazujejo sledeči poizkusi: Če vzamemo uši, ki je bila na pegavičnem bolniku, in jo prenesemo na oploč, zholi ta na pegavicu. Če pa zanesljivo očistimo pegavičnika uši in ga denemo v skupno postelj z drugačnim ali zdravim človekom, ki nima uši, tedaj se temu ne zgodi nič. Na Poljskem je v svetovni vojni neki profesor šel spati v postelj k pegavičniku, ki je bil brez uši, pa niti obolel.

Ni namen tega članka, da popišem, kdaj povzročitelj pegavice v uši dozori, do kdaj je uš, ki se je okužila na pegavičniku, nevarna itd., zadostuje naj, da naglasim, da brez uši ni pegavice, in da že en sam pik okužene uši prenese bolezni. Pa ne samo uš, ki je sama sesala pegavično kri, prenese pegavico, tudi gnde, ki jih zleže, oziroma uši, ki se skote iz gnidokužene matere, so kužne. Iz tega sledi, da ne zadostuje v boju proti pegavici, da udušimo zgolj uši, marveč moramo zatreći tudi njihove gnde, da zajezimo boleznen.

Ko smo torej spoznali, kako se pegavica prenese, nam je takoj jasno, zakaj se ta bolezen širi takoj neznansko ravno v vojni. Voj-

na je čas, ko se magnete mnogo ljudi v tem prostoru, ko ljudje ne morejo skrbeti za čistoto, se ne morejo tedno umivati in preoblačiti; v vojni dobe uši priliko, da se raznadejujo. Isto se zgodi, če ljudstvo nenadoma obuboža, če živi nehigienko, če je zanikarno in nesahno.

Oglejmo si zdaj bolezen samo!

Ko kužna uš piči človeka, ta ne zholi takoj. Kakor pri vseh drugih kužnih boleznih, je potreba iudi pri pegavici nekaj časa, da bolezni izbruhne. Ta čas od okužbe do prvih znakov bolezni se imenuje inkubacija in traja pri različnih boleznih različno dolgo. Pri pegavici se računa povprečno na 9 dneh. Po približno 9 dneh očutjeni človek nenadoma zholi, stresi ga mrzliča, vročino dobi 39 do 40 stopinj, glava ga boli, slabo mu je, život je brez moči in loteva se ga utrujenost; spati ne more, blede so mu, v obraz je vročinsko rdeč; jed mu ne diši, osé pa ga muči huda žeba; oči na telina je rdečkasto vneta. To traja 4 do 6 dni. Četrti ali peti, navadno po šestih dan se počakeva na pegavico značilni izpuščaj: potrebuhu in plečih, po rokah in nogah, po dlanih in podplatih se izhitijo kot proso ali leča velike bledordečkaste pege. Če pritisnemo nanje s prstom, izginejo za hip, pa se takoj spet prikažejo. Ta izpuščaj se širi dva do tri dni in pokrije vse život razen vratu in obrazu, le redko se počakeva tudi na čelu.

Doljši je prvi teden bolezni bolnik silno nemiren, venomer fantazira, krili z rokama in nogami, sili iz postelje in hoče včasih kar skozi okno, postane drugi teden apatičen: ždi sključen v postelji in se ne briga za nobeno stvar, le prsti mu hlastajo nemirno sem

— Ne rečem, da se bojim, je odgovorila zato skoro negotovo. Ali...

— Pa se ti tudi res bi treba batiti! O, ne, oni mene — jaz bom nje, bodi le brez vseh skrb! Da, pred menoj je že marsikdo klečal in še bo — takega pa Bog še ni dal in ga ne bo, da bi jaz pred njim!

Te besede je izgovorila s tako gotovstvo in takim ponosom, da je sestra še bolj zbgala.

— Toda — toda oprosti: kaj so tebi potem moški? Recimo pametni, blagi moški, taki, ki jim tudi jaz ne morem odrekati spoštovanja, ki gotovo nisem, kar se pravi — moškarska.

— Kaj da so taki moški? je Silvija počasi izpregovorila. Večinoma pusteži, oni drugi pa tepeci! Toda vaj tepeci, s katerimi se človek zabača!

Sestra jo je le gledala.

— Oni so večinoma pusteži, ti pa tepeci! je počasi ponovila. A dovoli: kako pa je potem mošče, da se ti s tepeci zabača?

— Ker povede človeku vsaj kaj prijetnega, oni pusteži pa samo pridigajo.

Govorila je lahko, odgovarjala lahko, kakor da se je na pamet naučila; ali pa da se ji zdijo to tako naravne stvari, ki jih človek kar tako razume in pove. Starejši pa se je storilo tako, da jo je samo še zanimalo, kako se kažejo take stvari taki lahki glavi, ki gleda tako v svet.

— In tebi, meniš, ni treba učne usposobljenosti moram napraviti, za to se bom pa že sama pripravila.

— In potem boš znala vse?

— Vse, česar mi je potreba!

— In... in tudi kaj takega bi bila... bi bila ti zmožna povedati... recimo, kakemu Zevniku?

— Kaj misliš, da mu nisem? Že najmanj deštekrat sem mu to že povedala — vsakrat, kadar mi je začel šumotariti, se je zasmajala Silvija.

— In on... Zevnik nato ni rekel zgromog in odšel? To se pravi: ali mu še ni bilo dovolj in je še iskal svoje družbe?

Res, to je moral biti potem čuden ta svet, med katerim je ta ujena sestra živelja, ali pravzaprav, kjer je bila doma. Sestrišno pripovedovanje se ji je zazelo, kakor da se je Silva vrnila iz tujih krajev in zdaj poroča, kako je tam in kako tam žive tisti ljudje. S temi strani ona moških res ni poznala. S tepeci so ni pečala — in tepeci ji je bil vsak, kdor ni vedel, in razumel vsaj toliko kakor ona, posebno še tistih višjih stvari, ki so med nemcem in zemljo. Tepeci so ji bili samo dolgočasni in nič drugega; izobraženi tepeci namreč, zato med kneti je imel skoraj vsakdo nekaj, kar jo je zanimalo. Kar je bilo pa takih ljudi, ki so se ji zdeli vredni, da ž nujni občuje, je pač opazila, da se je kateri začel že skoraj ogibati njeno družbo, toda to je pripisovala prej pomankljivosti svoje izobrazbe ali preostremu naglašanju nasprotnega mnenja, nego da bi celo to mislila: preveč naštudirana sem jem. In vendar je sledilo iz sestrin takoj gotovih besed nekaj čisto nasprotne... Kakor potrdilo te zadobje, ki ji je šla bliskoma skozi možgane, je bil sestrišni odgovor na njeni vprašanja:

— Odšel! Pa iskal moje družbe? Pa kaj misliš pravzaprav ti, da je Zevnik in da so vse ti modrijani? Poživljam jem in deset jih priteče. Ta bi bila lepa. Ali Elsa — si v resnici neverjetno naivna v teh stvareh!

— In pritečejo vse! Priteče Zevnik, priteče dr. Simec, priteče morda celo Strašek!

— Strašek! Kdo je to? A, gozdni komisar, tisti, ki si se ti zadnjih z njim tako pritekel! Ne, ta bi najbrže ne pritekel — a bi mu tudi poživila ne, ker mora biti že od sile dolgočasne. Ampak drugi vse, skoraj vse, če jim le pomignem. Tako, glej, jih imam na vrvici! je pokazala in se je glasno zasmajala.

— Čuj, Silva! Je mehko povzela. Treba je, da se o teh stvareh razgovoriva in da me posluša, ker imam več let in več izkušnja. Oprosti, ti si že otrok, po letih in še bolj po vsem svojem življenju. Ti pred vsem še ne veš, kaj so moški, če že o tem govorita.

Mlajša se je počasi obrnila. In na mrah se ji je razjasnil obrazek in zopet ji je v očeh zaigralo.

— Kaj radi tega se zame bojš? se je zasmajala, in sestri se je za hip zanimalo, kakor da je v njenem pogledu zapisano: "Uprav tu me je treba še najmanj učiti. To jaz razumem celo sto-

krat bolje od tebe!"

(Dalej prihodnjih)

na je čas, ko se magnete mnogo ljudi v tem prostoru, ko ljudje ne morejo skrbeti za čistoto, se ne morejo tedno umivati in preoblačiti; v vojni dobe uši priliko, da se raznadejujo. Isto se zgodi, če ljudstvo nenadoma obuboža, če živi nehigienko, če je zanikarno in nesahno.

on je bilo z njimi v dotiki, posledno in živo in perto, oblike, obutev itd. se mora ali prekuhati ali v vročem zraku ocistiti od uši.

Pa ne samo z bolnikom je treba tako ravnavati. Tudi soba in hiša, v kateri je zbolela in fešal, ter vsi sostanovaleci se morajo ocistiti od uši. Sploh je treba se posebno paziti na čistoto, zlasti na uši, ce se kje pojavi pegavica, kajti ne samo bolnikove uši so nevarne, marveč tudi vse tiste, ki so prisile z njim v stik, pa se presele drugam: na oblike, perilo, ležišče itd. Da, še več, bolnik je lahko popolnoma čist uši, z njim pa pride v stik zdrav človek, ki ima uši. Eni ali drugi se posreči, da pride na bolnika in se tam okuži, potem postane nevarna za vsakogar, ki ga piči. In neredito se zgoditi med zanikarnimi ljudmi, da pride tako uš zopet na svoje za prvotnega gospodijo nazaj in mu prinese pegavico v dsi.

Znamenje (Dec. 31-2) pomeni, da vam naročni poteča na ta dan. Ponočjo pravočasno, da vam ne ustavimo. Ako lista prejmete, je mogoče usljen, ker ni bil plačan. Aje vna-list plačan in ga prejmete, je mogoče usljen, vsled napačnega naziva, pišite nam dopisnicu navedite star in novi naslov.

Naročnina za celo leto \$5.00 in za pol leta pa \$2.50.

Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago je leto \$6.50, pol leta \$3.25.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo za 50c za poštino.

Naročnino lahko tudis pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO
"PROSVETA"
2657 S. Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Svetovna zdravstvena organizacija v dnevu 2. februarja 1924.

Hripavost

in kafelj sta zelo nepristna simptoma. Da preprečite težje posledice vzemite

Severa's Cough Balsam,

ki prinaša zasilenje in hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za zimski mesec.

Cena, 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarstvu.

Severov Almanach za leto 1924

je natujen. Dobe se po vseh lekarstvih zastonj, ali pišite nam.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebitve. Poskusite se ne prepricajte, da je doma pri naši kuhanji vedno le najboljši in najceksi. Dobiti je tudi zbirko sodov.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčičarjem in v prodajalne zeločasne damo primeren počustek pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O

CUNARD ANCHOR LINE

V JUGOSLAVIJO v 9 dneh

na morskih velikanikih, ki vodijo vse skozi Sredozemsko morje.

AQUITANIA ..... 45,647 ton

MAURETANIA ..... 30,704 ton

BERENGARIA ..... 52,022 ton

Prijetne kabline za izvajanje razredne potnike z 2, 4, 6 posteljami. Krasna obredna, kadilna, vodilna in podobna soba. Pokriti promenadno nadkrovje. Izvrstna krito promenadno nadkrovje. Nobenih eksplicitnih vrednosti.

Cunardov Money Order je izplačljiv v Jugoslavijo hitro, varno in anekstivo.

Za potni listek in druga pojasnila uporabljate pri blizuji agenti v vseh vrednostih.

CUNARD ANCHOR LINE, 140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

EMIL KISS, BANKIR,
133—2nd Ave., New York City

Ustanovljena leta 1898.

Projekta denar na hranične VLOGE

in plačuje letno obresti 4%

Moja banka stoji pod nadzorstvom državnega bančnega

oddeka in varna za braniti vse vlogo.

Dopravljate rojake in kraja.

Potisni oddelki.

Potisni denar v stari kraju.